

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 09/4934

SS - HØRING - ENDRINGER I ALKOHOLLOVGIVNINGEN

Saksbehandler:	Helena Glede Fekete	Arkiv: U60 &13
Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
27/09	Eldrerådet	10.12.2009
35/09	Helse- og sosialutvalget	15.12.2009

Rådmannens innstilling til helse- og sosialutvalget:

Rådmannen anbefaler at helse- og sosialutvalget fatter følgende vedtak:

Helse- og sosialutvalget slutter seg til rådmannens merknader til høringsnotatet om endringer i alkoholloven.

Møtebehandling:

Eldrerådet behandlet saken i møte den 10.12.2009:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Eldrerådets vedtak:

Eldrerådet anbefaler at helse- og sosialutvalget fatter følgende vedtak:

Helse- og sosialutvalget slutter seg til rådmannens merknader til høringsnotatet om endringer i alkoholloven.

Helse- og sosialutvalget behandlet saken i møte den 15.12.2009:

Vidar Andersen (FRP) fremmet følgende forslag til høringssvar:

1. Sandefjord kommune tilrår ikke at maksimal skjenketid innskrenkes med 1 time. Det bør være opp til den enkelte kommune ut i fra lokale forhold å vurdere/fastsette skjenketider innenfor de gjeldende maksimaltider.
2. Sandefjord kommune er enig i at det tas inn en ny bestemmelse i alkoholloven slik at saksøker kan velge om fylkesmannen eller kommunen skal saksøkes vedrørende gyldighet av kommunalt vedtak. Rettstilstanden blir da den samme som før tvistemållovens § 1-5 trådte i kraft.
3. Sandefjord kommune slutter seg til at bestemmelser om tilgjengelighet til salgs- og skjenkesteder ikke tas inn i alkoholloven.

Det ble først votert over rådmannens innstilling, som ble enstemmig vedtatt.

Det ble deretter votert over Vidar Andersens forslag som falt med 2 mot 9 stemmer.
Mindretallet besto av Vidar Andersen (FRP) og Ellen S. Torp (FRP)

Helse- og sosialutvalgets vedtak:

Helse- og sosialutvalget slutter seg til rådmannens merknader til høringsnotatet om endringer i alkoholloven.

Sak 35/09

HØRING - ENDRINGER I ALKOHOLLOVGIVNINGEN

Saksbehandler: Helena Glede Fekete
Arkivsaksnr.: 09/4934

Arkiv: U60 &13

Saksnr.: Utvalg

27/09 Eldrerådet

35/09 Helse- og sosialutvalget

Møtedato

10.12.2009

15.12.2009

Rådmannens innstilling:

Rådmannen anbefaler at helse- og sosialutvalget fatter følgende vedtak:

Helse- og sosialutvalget slutter seg til rådmannens merknader til høringsnotatet om endringer i alkoholloven.

SAKSUTREDNING:**Bakgrunn:**

Helse og omsorgsdepartementet har sendt ut til høring forslag til endringer i alkohollovgivningen med tilhørende forskrifter og i vinmonopolloven. Høringsfristen er satt til 23.12.2009.

I høringsbrevet ber departementet høringsinstansene spesielt svare på spørsmål knyttet til følgende områder:

- Alkoholovens maksimaltider for skjenking innskrenkes med en time.
- Å åpne for salg i egen virksomhet av egenprodusert alkoholholdig drikk som inneholder inntil 4,7 volumprosent alkohol.
- Endringer i auksjonsforbudet ved at alkoholholdig drikk kan auksjoneres bort mellom private i regi av Vinmonopolet.
- Mulighetene for raskere og strengere reaksjon når brudd på salgs og skjenkebevillinger avdekkes ved kontroll.

For øvrig inneholder også høringsnotatet forslag til en rekke mindre endringer, som ikke nødvendigvis må kommenteres av høringsinstansen.

Spørsmål som reises i høringsbrevet.

- **Maksimaltider for skjenking av alkoholholdig drikk.**

Departementet foreslår at alkoholovens maksimaltider for skjenking av alkoholholdig drikk innskrenkes med 1 time, slik at skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 blir forbudt mellom klokken 02.00 og 13.00. Skjenking av annen alkoholholdig drikk blir forbudt mellom klokken 02.00 og 06.00. Tidligere var det anledning til å vedta skjenking mellom henholdsvis klokken 13.00 og 03.00, og klokken 06.00 og 03.00.

Sandefjord kommune har benyttet sin frihet til selv å utforme en lokal tilpasset alkoholpolitikk innenfor alkoholovens rammer ved å vedta forskrift for serveringsstedenes åpnings og skjenketider, samt salgsstedenes tider for salg av øl i kl. b, c og d i Sandefjord, vedtatt av Sandefjord bystyre 29. mai 2008. Departementets forslag til maksimaltider for skjenking av alkoholholdig drikk er i samsvar med nevnte forskrift § 8. Når det gjelder skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2, har Sandefjord bystyre vedtatt at skjenking mellom klokken 02.00 og 08.00 er forbudt.

For skjenkesteder på Sandefjord lufthavn Torp er skjenking mellom klokken 02.00 til 06.00 forbudt. jf endring i forskrift § 4a datert 30.april 2009.

- **Åpne for salg i egen virksomhet av egenprodusert alkoholholdig drikk som inneholder inntil 4,7 volumprosent alkohol.**

Departementet foreslår en ny og forenklet ordning for tilvirkning av alkoholholdig drikk som inneholder inntil 4,7 volumprosent alkohol for salg i egen virksomhet.

Hovedelementene i forslaget er at kommunen etter en skjønnsmessig vurdering kan utvide en salgsbevilling til også å omfatte tilvirkning av drikk som inneholder inntil 4,7 volumprosent alkohol for salg i egen virksomhet. Utvidelsen kan skje samtidig med at salgsbevillingen gis eller på et senere tidspunkt. Det åpnes for samproduksjon der samme bevillingshaver både har salgsbevilling utvidet til også å omfatte tilvirkning for salg i egen

virksomhet og skjenkebevilling utvidet til å omfatte tilvirkning for skjenking i egen virksomhet. Det foreslås ikke særskilt bevillingsgebyr knyttet til ordningen.

Forslaget representerer et begrenset unntak fra alkohollovens kap.6, som bestemmer at all tilvirkning av alkohol, med unntak av tilvirkning av øl og vin til eget bruk krever statlig tilvirkningsbevilling. Departementet er tydelige på at hovedregelen for virksomheter som driver tilvirkning av alkoholholdig drikk er og vil fortsatt være den statlige tilvirkningsbevillingen. Forslag til endring får betydning ved at kommunens adgang til utvidelse av bevilling etter 4-2, 3.ledd bare vil skje ved et skjenkested og dersom tilvirkningen inngår som en del av dette stedets helhetlige tilbud og karakter

Gjeldende rett: Alminnelig tilvirkningsbevilling jf alkoholloven § 6-1. Produksjon av alkoholholdig drikk kan i dag skje på grunnlag av alminnelig tilvirkningsbevilling. Tillatelsen gis av Helsedirektoratet.

Utvidet skjenkebevilling jf alkoholloven § 4-2. Skjenkebevillingen kan utvides til også å omfatte tilvirkning av alkoholholdig drikk som ikke er brennevin, til skjenking i egen virksomhet. Utvidelsen gis av kommunen.

Salg av alkoholholdig drikk som inneholder 4,7 % alkohol eller mindre, kan skje på grunnlag av kommunal salgsbevilling, jf alkoholloven § 3-1 annet ledd.

Den som har tilvirket alkoholholdig drikk ihht alkoholloven kan ikke selge varer han selv har produsert i kraft av utvidet skjenkebevilling, da slik utvidelse ikke gir rett til engrossalg - kun til skjenking i egen virksomhet.

Departementet mener at det vil være hensiktsmessig å legge til rette for at drikk som inneholder inntil 4,7 % alkohol som er tilvirket i kraft av utvidet skjenkebevilling også skal kunne selges i egen virksomhet.

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om det bør oppstilles særskilte krav for å ivareta de utfordringer en slik bevillingskombinasjon vil medføre for kontrollmyndigheten.

- **Endringer i forbudet mot auksjon for alkoholholdig drikk.**

Departementet foreslår å unnta auksjoner mellom næringsdrivende fra forbudet mot å auksjoner bort alkoholholdig drikk, jf alkoholloven § 8-6, slik at auksjon mellom disse blir tillatt. Videre foreslås det at AS Vinmonopolet gis rett til å avholde auksjon av alkoholholdig drikk for private.

Utgangspunktet i alkoholloven er et absolutt forbud mot auksjon av alkoholholdig drikk. Forbudet skal sikre omsetning i kontrollerte former. Dette innebærer at auksjon mellom næringsdrivende, auksjon fra næringsdrivende til private og omvendt og auksjon mellom private er forbudt.

Departementet har fått spørsmål om hvordan omsetning av allerede omsatt alkohol lovlig kan foregå, eksempelvis ved skifteoppgjør. Departementet ser behov for å åpne for at næringsdrivende kan omsette allerede omsatt alkohol. Det vil være snakk om alkoholholdig drikk som det er betalt avgift for og som omsettes mellom parter i næring. Hensyn som kan gjøre seg gjeldende ved auksjon hvor privatperson er part, som sosialkontroll og reklameforbud, vil ikke gjøre seg gjeldende i like stor grad ved auksjon mellom parter i næring.

Om auksjon for private i regi av AS Vinmonopolet. Det bes om høringsinstansenes syn på om auksjon lar seg gjennomføre uten at bilder av produktene tas inn i katalog.

- **Kontroll og reaksjonsbestemmelsene- raskere og strengere reaksjon når brudd på salgs og skjenkebevillinger avdekkes ved kontroll.**

Departementet ber om høringsinstansenes tilbakemelding på om det er hensiktsmessig å innføre en midlertidig prøveordning, der kontrollører av kommunale salgs- og skjenkebevillinger kan gis kompetanse til å inndra salgs og skjenkebevilling på stedet, dersom det avdekkes brudd på bestemmelser som har særlig sammenheng med alkohollovens formål.

- **Forslag til en rekke mindre endringer.**

- Størrelsen på bevillingsgebyrene bør vurderes med jevne mellomrom for i tilstrekkelig grad å samsvare med de utgiftene som gebyrene skal dekke.
- Aldersbestemmelse- unntak for fagbrev og presisering av forholdet til alkoholsvak drikk.
- Unntak fra tvisteloven § 1-5. Departementet foreslår en endring av alkoholloven slik at søksmål om gyldigheten av forvaltningsvedtak kan rettes mot kommunen. (i dag, Fylkesmannen)
- Statistikk informasjon. Forslag at kommunene pålegges plikt til å gi informasjon til Sirus.
- Tilgjengelighet til salgs og skjenkesteder for personer med nedsatt funksjonsevne. Departementet foreslår ingen endringer i alkoholloven, siden lovregulering av tilgjengelighet ikke faller inn under de hensyn som faller inn under alkohollovens formål. Tilgjengelighet bør reguleres av annen lovgivning, f.eks plan og bygningsloven.
- Endring av vinmonopolloven § 12
- Innarbeiding av gruppebetegnelse i alkoholloven. *Alkoholfri drikk, alkoholsvak drikk (0,7 og 2,5 %) alkoholholdig drikk gr1,2 og 3.*
- Endring av betegnelsen flaske i alkoholloven § 10-3. Forslag: *beholder.*
- Endring av mengdeangivelse i forskrift om engrossalg og tilvirkning av alkoholholdig drikk m.v. § 9-3. *Kvote skal angis i liter.*
- Presisering av alkoholforskriften § 14-3 nr 8 til *kun å gjelde bevillingsom omfatter nettsalg.*

Rådmannens merknader.

Rådmannen har følgende kommentar til forslagene:

- **Vurdering av spørsmål om maksimaltider for skjenking av alkoholholdig drikk.**

Det fremkommer av Rusmiddelpolitisk handlingsplan for Sandefjord 2008-2011 pkt 9.10 at Sandefjord kommune legger vekt på råd fra Justisdepartementet, KRÅD og politimesteren i Vestfold, i spørsmål om skjenketider, hvor det anbefales å benytte alkohollovens normaltider. Bystyret vedtok i sak 26/08 å fastsette en makstid for skjenking ved skjenkestedene i Sandefjord til klokken 02.00 gjennom hele året. Dette blir nå maksimaltiden for skjenking.

Erfaring har vist at næringen og publikum har forholdt seg til tidspunktene på en god måte. Politi eller kontrollører har ikke notert problemer i forbindelse med innføring av maks skjenketid til klokken 02.00.

Forslaget medfører ingen endring for kommunen eller næringen i Sandefjord kommune. Forslaget innebærer at kommunen nå mister muligheten til å forlenge skjenketiden til klokken 03.00, slik man har hatt anledning til tidligere. Rådmannen kan ikke se at dette er en unødvendig innskrenkning i det lokale selvstyre. anbefalingene fra alle faglige instanser er klare på at innskrenkningen i skjenketiden gir positive ringvirkninger både fra politi og helsevesen.

- **Vurdering av spørsmål om ny og forenklet ordning for tilvirkning av alkoholholdig drikk som inneholder inntil 4,7 volumprosent alkohol for salg i egen virksomhet.**

I Sandefjord kommune er det en tilvirker av alkoholholdig drikk, Grans bryggeri, som har statlig tilvirkningsbevilling. Departementet foreslår ingen endring med hensyn til statlig tilvirkers rett til omsetning av den tilvirkede varen.

Departementets foreslår at lokalprodusert drikk som inneholder inntil 4,7 volumprosent alkohol skal kunne selges i kraft av utvidet kommunal salgsbevilling, og ber om høringsinstansenes syn på om det bør oppstilles særskilte krav for å ivareta de utfordringer en slik bevillingskombinasjon vil medføre for kontrollmyndigheten.

I Sandefjord er det ikke søkt om salgsbevilling fra lokale produsenter av drikk som inneholder inntil 4,7 volumprosent alkohol. En har derfor ingen konkret erfaring med problemstillingen. En antar at Sandefjord kommunes internkontroll av salgs- og skjenkebevilling vil vise hvilket volum som er skjenket og hvilket volum som er solgt, dersom en lokal tilvirker av alkoholdrikk gis utvidet salgsbevilling. Forslaget utover det nevnte, vil derfor ikke bli kommentert.

- **Endring i forbudet mot auksjon for alkoholholdig drikk.**

Alkohollovens formål er å begrense samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære gjennom regulering av tilvirkning, innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk. Auksjonsforbudet skal bidra til omsetning i kontrollerte former. Spørsmålet blir om hensynet til å sikre omsetning av alkoholholdig drikk blir ivaretatt ved en endring i auksjonsforbudet.

Departementets forslag om at omsetning av alkoholholdig drikk fra private skal skje via AS Vinmonopolet, synes å kunne tilfredsstille kravet om omsetning i kontrollerte former. As Vinmonopolet ønsker å produsere en katalog med bilder av de objektene som skal auksjoneres bort. I dag er det ikke tillatt å reklamere for alkoholprodukter ved bruk av bilde. Produktene presenteres ved navn og beskrivelse. En kan ikke se at det ved auksjon skal være behov for en mer omfattende presentasjon av produktet enn ved ordinært salg hvor vareassortiment blir presentert på internett. De samme hensyn bak reklameforbudet bør gjelde for alminnelig salg og auksjonssalg.

- **Kontroll og reksjonsbestemmelsene.**

Departementet ber om høringsinstansenes tilbakemelding på om det er hensiktsmessig å innføre en midlertidig prøveordning, der kontrollører av kommunal salgs- og skjenkebevilling kan gis kompetanse til å inndra salgs- eller skjenkebevilling på stedet, dersom det avdekkes brudd på bestemmelser som har særlig sammenheng med alkohollovens formål.

I henhold til Rusmiddelpolitisk handlingsplan for Sandefjord 2008-2011 fremkommer det at Sandefjord kommune skal føre en streng praksis vedrørende inndragning av bevilling ved alvorlige brudd. Ved inndragning skal en helg inkluderes i inndragningsperioden.

Sandefjord kommune har i samarbeid med lokalt politi etablert en kontrollordning av byens salgs og skjenkesteder, som fungerer godt. Det benyttes et privat firma som forestår kontrollene. Kontrollørene samarbeider også med politiet. Ved brudd på alkohollovens regler blir kommunen rapportert, og kommunen vurderer om bruddet skal medføre inndragning av skjenkebevillingen. Erfaring har vist at dette fungerer godt. Erfaring i Sandefjord viser at det sjeldent er behov for å stenge et skjenkested straks. Dersom det ved en kontroll, avdekkes forhold som det er nødvendig å umiddelbart gripe inn overfor, fungere politiets stengningsadgang. Kontrollørens samarbeid med politiet gir også positive signaler overfor næringen. Dersom kontrolløren skal gis fullmakt til å stenge et sted straks, vil kravet til kontrollørens kunnskap og erfaring måtte forventes å være på et høyt nivå, tilsvarende politiets kompetanse. Det vil stille store krav til kontrollørens evne til å vurdere situasjonen, slik at et sted ikke blir stengt på feil grunnlag. I dag fungerer det slik at kontrolløren rapporterer til kommunen om brudd, og kommunen vil på bakgrunn av kontrollørens opplysninger vurdere sanksjon. Rettsikkerheten blir på denne måten godt ivaretatt. Rådmannen vurderer at behovet for forsvarlig saksbehandling i forbindelse med stengning av et sted er viktig, og erfarer at politiets stengnings adgang ivaretar behovet for rask handling.

Rådmannen mener at det ikke er ønskelig med en mer effektiv sanksjonsmulighet i form av umiddelbar reaksjon ved overtredelse av bestemmelser i alkohollovgivningen som har nær sammenheng med alkohollovens formål.

- **Forslag til mindre endringer.**

Departementets ytterligere forslag til mindre endringer, får liten betydning i forhold til Sandefjord kommunes Rusmiddelpolitiske handlingsplan. En har derfor ikke kommentert forslagene, men gjør oppmerksom på at forslaget til endringer av tvistemålsloven § 1-5 kan føre til flere søksmål og erstatningskrav rettet mot kommunen.